

В 2022 году из 4 222,6 тыс. кв. метров жилья, введенного в эксплуатацию, – 1 390,1 тыс. кв. метров для граждан, состоящих на учете нуждающихся в улучшении жилищных условий, с государственной поддержкой.

Претендовать на строительство жилья с государственной поддержкой могут граждане, состоящие на учете нуждающихся в улучшении жилищных условий. Основания признания граждан, нуждающимися в улучшении жилищных условий, определены в статье 36 Жилищного кодекса Республики Беларусь.

Так, можно выделить три категории граждан, которые при подаче заявления и необходимых документов могут быть признаны нуждающимися в улучшении жилищных условий:

– дети-сироты и дети, оставшиеся без попечения родителей, а также лица из числа детей-сирот и детей, оставшихся без попечения родителей;

– молодые специалисты, прибывшие на работу по распределению, трудоустроенные в счет брони, направленные на работу в соответствии с договором о целевой подготовке специалиста, прибывшие на работу в организации, расположенные на территориях с уровнем радиоактивного загрязнения свыше пяти кюри на квадратный километр и приравненные к ним территории;

– граждане при наличии определенных оснований. При этом, законодатель определил 12 оснований, при наличии которых, граждане могут быть признаны нуждающимися в улучшении жилищных условий и претендовать на получение государственной поддержки при строительстве жилья.

При анализе оснований, по которым граждане могут быть признаны нуждающимися в улучшении жилищных условий, необходимо отметить, что основания признания граждан нуждающимися в улучшении жилищных условий, предусмотрены в пункте 1 статьи 36 Жилищного кодекса Республики Беларусь.

При признании такой категории граждан как дети-сироты и дети, оставшиеся без попечения родителей, используются основания признания нуждающихся в улучшении жилищных условий, предусмотренные в пункте 1 статьи 36 Жилищного кодекса Республики Беларусь.

Вместе с тем, в отношении молодых специалистов, прибывших на работу в организации, расположенные на территориях с радиоактивным загрязнением, отсутствует взаимосвязь с общими основаниями признания граждан нуждающихся в улучшении жилищных условий. Это порождает правовую неопределенность и требует корректировки в части: что данная категория может быть признана нуждающейся в улучшении жилищных условий без учета оснований, предусмотренных в пункте 1 статьи 36 Жилищного кодекса Республики Беларусь.

А. І. Пыско,
асістэнт,
БДЭУ (г. Мінск)

ПРАВОВОЕ РЕГУЛЮВАННЯ ФАКТЫЧНАГО ШЛЮБУ

Змяненне адносін у грамадстве патрабуе пераасэнсавання прававога рэгулявання маёмасных адносін паміж грамадзянамі, якія знаходзяцца ў фактычных шлюбных адносінах, але не зарэгістравалі свае адносіны ва ўстаноўленым законам парадку.

Як і ў іншых еўрапейскіх краінах, у Рэспубліцы Беларусь у апошні час назіраецца тэндэнцыя павелічэння колькасці разводаў, колькасці адзіночых маці, а таксама адмовы, як мужчын, так і жанчын уступаць у «зарэгістраваны» шлюб. Адбываецца працэс размывання сістэмы норм паводзінаў у сферы шлюбу і сям'і, уяўленняў аб змесце сямейных роляў. Зніжэнне ўзроўню шлюбнасці і павелічэнне сярэдняга ўзросту ўступлення ў шлюб сведчыць аб тым, што існуе тэндэнцыя павелічэння колькасці людзей шлюбнага ўзросту, якія выбіраюць альтэрнатыўныя (пазашлюбныя) формы сямейнага жыцця. Заканадаўцы ў замежных краінах ужо даўно адзначаюць змены ў інстытуце сям'і і шлюбу. Пры гэтым замежнае заканадаўства ўзаканіла фактычныя шлюбна-сямейныя адносіны і прадугледзела прававое рэгуляванне маёмасных адносін асоб, якія знаходзяцца ў фактычных шлюбных адносінах.

Згодна з беларускім сямейным заканадаўствам, фактычны шлюб паміж мужчынам і жанчынай і іх сумеснае пражыванне не спараджаюць правоў і абавязкаў, якія вынікаюць са шлюбу. На дадзены момант зарэгістраваны шлюб ужо не з'яўляецца адзіным і безальтэрнатыўным фарматам арганізацыі блізкіх асабістых адносін. Паступова грань паміж шлюбам і сужыццём становіцца ўсё больш зыбай, а адпаведныя паняцці – усё менш выразнымі.

У сучасным свеце, напрыклад, у Еўропе, колькасць людзей, якія пражываюць у фактычным шлюбе, працягвае расці. Па дадзеных Еўрастата, у 2011 годзе 37,3% усіх родаў у 27 краінах ЕС былі пазашлюбнымі. Большасць дзяцей нарадзілася па-за шлюбам у Ісландыі (64,3%), Нарвегіі (55%), Швецыі (54,2%) і Францыі (55%). Іншымі еўрапейскімі краінамі з высокім узроўнем пазашлюбнай нараджальнасці з'яўляюцца Бельгія (49%), Данія (48,6%), Нідэрланды (43,3%), Фінляндыя (40,8%), Аўстрыя (40,4%), Германія (33,5%). У Расіі амаль кожнае трэцяе дзіця (30%) у 2010 годзе нарадзілася па-за шлюбам.

Нельга не бачыць, што сацыяльны інстытут сям'і, які заснаваны на шлюбе, перажывае востры крызіс.

Як у Расіі, так і ва ўсіх іншых краінах, дзе праводзілася Еўрапейскае сацыяльнае даследаванне, велізарная частка дарослага насельніцтва, а ў актыўных рэпрадуктыўных узростах (18-39 гадоў) – палова мужчын і жанчын – не знаходзіцца ні ў шлюбе, ні ў «грамадзянскім партнёрстве». Многія людзі надоўга адкладаюць уступленне ў гэтыя адносіны або ўвогуле не могуць, або не хочуць іх устанавіць і падтрымліваць.

Ад пакалення да пакалення паступова павялічваецца доля мужчын і жанчын, якія ніколі не бралі шлюб і «грамадзянскае партнёрства». У Расіі да гэтай катэгорыі адносіцца ўжо кожная дзясятая жанчына ва ўзросце ад 30 да 39 гадоў. Вельмі высокая верагоднасць распаду законных шлюбаў для тых, хто ў іх усё ж уступіў. Шанцы ж на паўторны шлюб (законны ці «грамадзянскі») пасля разводу вельмі невялікія.

У Расіі сярод мужчын, якія калі-небудзь перажылі развод, знаходзяцца ў паўторным шлюбе або «грамадзянскім партнёрстве» толькі крыху больш за палову, а сярод жанчын – менш за траціну. Нельга лічыць, што гэта звязана толькі з колькасным недахопам мужчын. Бо і сярод мужчын доля адзіночкіх людзей вельмі вялікая. Відаць, многія мужчыны і жанчыны наогул не жадаюць уступаць у шлюб і нават у «грамадзянскае партнёрства», каб не абмяжоўваць сваю асабістую свабоду якімі-небудзь абавязкамі.

Сам факт шырокага распаўсюджвання не толькі юрыдычнай, але і фактычнай бяшлюбнасці (у тым ліку і пасляразводнай) даказвае сацыяльную прымальнасць гэтай з'явы для беларусаў, расейцаў і ўсіх іншых еўрапейцаў. Палажэнне можа змяніцца толькі тады, калі грамадская думка стане асуджаць людзей, якія адмаўляюцца стварыць сям'ю або не здольныя яе захаваць. У Беларусі гэтак жа неабходна заканадаўча ўрэгуляваць адносіны сужыцця. У выніку гэта прывядзе ў парадак пытанні, звязаныя з выхаваннем і ўтрыманнем дзяцей, упарадкуе маёмасныя адносіны партнёраў.

Г. А. Салаев,
адвакат МГКА (г. Минск)
e-mail: g.salaev1963@mail.ru

РОЛЬ ПУБЛИЧНОГО И ЧАСТНОГО ПРАВА В РЕГУЛИРОВАНИИ ЭКОНОМИКИ СТРАНЫ

Поскольку экономика страны затрагивает все сферы общественных отношений, ее правовое регулирование - маневр для столкновения интересов представителей различных отраслей права. Всегда был велик соблазн создания специальной отрасли права, регулирующей экономические отношения, а именно: частная собственность, государственное управление экономикой, планирование, регулирование цен, особые хозяйственные договоры, арбитраж как способ разрешения экономических споров.

Правовое регулирование экономики представляет собой инструмент, обеспечивающий гармонизацию экономических отношений в условиях взаимодействия государства, рынка и общества. Как известно, правовое государство основано на верховенстве прав и свобод людей.